

однolitками і дорослими шляхом спільної діяльності. Підґрунття ритміки складають ритм, як біоритмічна основа функціонування організму, і музично-ритмічні рухи, як засіб розвитку психомоторної, емоційної та фізичної сфер організму [2, с.10].

Тож, заняття з ритміки у спеціальному закладі освіти для дітей з порушенням зору відрізняються корекційно-розвивальною спрямованістю. Метою цих занять є корегування вад психічного і фізичного розвитку за допомогою засобів музично-ритмічної діяльності, розвиток компенсаторних механізмів на основі задіяння збережених аналізаторних систем. У процесі музично-ритмічних рухів розвиваються художньо-творчі здібності. Вони виявляються в індивідуальному втіленні образу, у придумуванні й комбінуванні рухів у танцях, хороводах, музичних іграх. Сполучення музики та рухів удосконалює моторику, роблячи рухи плавними, координованими, виразними. Для дітей із порушеннями зору формування музично-ритмічних рухів є важливим засобом орієнтування в оточуючому світі та в інформації. [1, с. 247].

Висновки. Танець, музично-ритмічні ігри організовують дітей, допомагають в їх соціальній адаптації, розвивають стійкість, сприяють естетичному та духовному розвитку. Адже ритмічні заняття є потужним засобом компенсації недоліків у фізичній, функціональній та емоційній сфері у дітей з порушеннями зору. Порушення зорового аналізатора можуть бути значною перешкодою на шляху до всебічного розвитку дитини, тому проблеми розробки та впровадження ефективних методів ритмічного виховання у спеціальних закладах дошкільної освіти залишається актуальною та потребує подальшого вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Картава Ю. А. Корекційна спрямованість музичного виховання дітей дошкільного віку з глибокими порушеннями зору / Ю. А. Картава // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 7. – С. 242-251. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_7_31
2. Кобрин Е. Коррекционная ритмика в работе с детьми с нарушением зрения [Электронный ресурс] / Е. Кобрин – Режим доступу до ресурсу: <https://infourok.ru/statya-korrekcionnaya-ritmika-v-rabote-s-detmi-s-narusheniem-zreniya-3167665.html>.
3. Шевченко Л. Ритмика в специальном образовании / Л. Шевченко, А. Доронин., 2004. – 132 с.

Анастасія Жмайло,

здобувач ІІ (магістерського) рівня 1 курсу

факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Наук. керівник: **Г. І. Сизко**, к. псих. наук, ст. викладач (БДПУ)

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ДО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ 6-8 РОКІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

На сьогоднішній день проблема психологічної адаптації дітей молодшого шкільного віку із ЗПР до процесу навчання є досить актуальною, оскільки з кожним роком їх кількість збільшується. Труднощі, що мають такі діти при переході із закладу дошкільної освіти в школу призводять до

неготовності належним чином отримувати знання.

Саме тому сьогодні основної уваги заслуговує рівень сформованості психологічної адаптації до процесу навчання саме дітей молодшого шкільного віку із ЗПР.

Під терміном «адаптація» розуміють перебудову психіки індивіда під впливом об'єктивних факторів навколишнього середовища, а також здатності людини пристосовуватись до різноманітних вимог середовища без відчуття внутрішнього дискомфорту і конфлікту [2].

Вченими виділено декілька видів адаптації: біологічну, соціальну, етнічну та психологічну, але детально розглянемо останню, оскільки вона включає такий важливий аспект, як здатність переключатися з однієї соціальної ролі на іншу.

В широкому значенні «психологічна адаптація» – це процес психологічної включеності особистості до системи соціальних, соціально-психологічних та професійно-діяльнісних зв'язків і відносин, у виконання відповідних рольових функцій.

Т. Н. Лазоренко розглядає поняття «психологічна адаптація до навчання дітей 6-8 років із ЗПР» як інтегрований показник психічного стану дитини, що визначає його можливості в довільній пізнавальній діяльності у процесі засвоєння програмового матеріалу в запропонованому вчителем (дорослими) темпі й обсязі [1].

Констатувальний етап нашого дослідження передбачав використання методу спостереження, опитувальників, проєктивних методик, що дозволило визначити рівень адаптованості дітей із ЗПР та дітей розвитку яких відповідав віковій нормі до школи.

Доцільність використання цих методів полягає в тому, що вони виявляють такі компоненти адаптації як фізіологічне підлаштування організму (відсутність психосоматичної симптоматики, здатність організму до енерговитрат), шкільну успішність та поведінку (засвоєння учнями способів і прийомів навчальної діяльності), емоційне сприймання нової соціальної ситуації (емоційне ставлення до вчителя, однокласників, до себе у новій ролі та процесу навчання).

Всього в експерименті взяло участь 20 дітей. З них 10 – із ЗПР, 10 – із нормотиповим розвитком.

За результатами дослідження було виявлено, що 8 із 10 дітей (80%) знаходяться на низькому рівні психологічної адаптації і лише 2 учні (20%) показали середній рівень.

В групі дітей з нормотиповим розвитком на низькому рівні 2 учні (20%), середньому – 5 (50%), високому – 3 (30%).

Низький рівень характеризується проявами тривожності, швидкій втомлюваності, напруженості, розладів уваги, пам'яті та мислення, відсутності позитивної установки до навчання, малоактивності або неконтрольованого збудження.

Для середнього рівня властиві відсутність негативних переживань, засвоєння основного змісту програми предметів, уважність та зосередженість, але лише в тих випадках, коли дитина виконує цікаві для неї заняття. Такі учні потребують контролю з боку дорослих.

Високий рівень є показником успішної адаптації дитини до школи,

коли учень позитивно ставиться до навчання, легко сприймає і засвоює матеріал, виявляє зацікавленість до занять, без проблем знаходить спільну мову з однолітками.

Низькі показники адаптації дітей із ЗПР можуть бути обумовлені, перш за все, незрілістю та виснажуваністю ЦНС, що не дозволяє учням повною мірою пристосуватися до процесу навчання [2].

Таким чином, ми дійшли висновку, що для поліпшення адаптаційного процесу до навчання у дітей із ЗПР необхідна розробка системи психологічної підтримки молодших школярів, що на нашу думку, допоможе подолати вище вказані труднощі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лазоренко Т.Н. Структурные компоненты психологической адаптации 6-8 летних детей с ЗПР к обучению / Т.Н. Лазоренко // Наука і освіта, Одеса, 2001. – С. 64

2. Сизко Г.І. Психологічні бар'єри при взаємодії з людьми з особливими потребами: причини та шляхи подолання / Ганна Сизко. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том XIV: Методологія і теорія психології. – Випуск 1. Київ – Ніжин. Видавництво «ПП Лисенко М.М.». 2018. – С. 279-287.

3. Филиппова Н.В. Современный взгляд на задержку психического развития / Н.В.Филиппова, Ю.Б.Барыльник, А.С.Исмаилова // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2015. – № 10-2. – С. 256-262.

Дарина Кагадій,
здобувач II рівня вищої освіти 1 курсу
Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Наук. керівник **О.В Старинська**
к.псих.н., доцент (БДПУ)

ТЕРАПЕВТИЧНА МЕТАФОРА В КОНСУЛЬТУВАННІ

Актуальність. Терапевтична метафора як ефективний засіб терапевтичного впливу, коли прямі форми комунікації виявляються недіючими.

Ступінь досліджуваності проблеми. Одним із ефективних методів у роботі психолога-консультанта є терапевтична метафора. Метафора допомагає людині долати виклики повсякденності, долучаючись до власних ресурсів, змінюючи упереджений погляд на проблему, створюючи власну життєву історію.

Мета і методи дослідження. Аналіз теоретичних аспектів застосування терапевтичної метафори в роботі психолога-консультанта.

Сутність дослідження. Складне, непередбачуване сьогодення вимагає більш глибоких перетворень у внутрішньому світі людини. Перед особистістю постала необхідність адаптації до нових соціальних умов, пошук стратегій вирішення соціальних і політичних криз розуміння себе, свого внутрішнього світу. Широке коло складних проблем клієнтів, із якими